Ceza Bölümü 2010/53 E., 2010/53 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Sanıklar : 1- K. İ. Ç. 2- İ. F.

O L A Y : Amasya/Merzifon 5. Ana Jet Üs Komutanlığı emrinde görevli sanık Hv.Per.Kd. Bçvş. K. İ. Ç.'ın, 11.1.2008 ve 14.1.2008 tarihlerinde, aynı Komutanlıkta görevli sanık Hv.P.Çvş. İ. F.'ı yanına çağırarak, eline vermiş olduğu telefon numarasına bombalı paket ihbarı yapması talimatını verdiği, sanık İ. F.'ın da talimata uyarak Merzifon 5. Ana Jet Üs Komutanlığı'na iki kez bomba ihbarı yaptığı, böylece, sanıkların suç uydurma suçunu işledikleri ileri sürülerek, eylemlerine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 271/1. maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Merzifon Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 19.2.2008 gün ve E: 2008/90, K: 2008/90 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

MERZİFON ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 4.3.2008 gün ve E: 2008/41, K:2008/51 sayıyla, asker kişi sanıkları askeri mahalde işledikleri ileri sürülen suç nedeniyle yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, delillerin değerlendirilmesi ve takdiri askeri mahkemeye ait olmak üzere sanıklardan K. İ. Ç.'ın ayrıca Askeri Ceza Kanunu'nun 109/1-2 maddeleri uyarınca da cezalandırılması için görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, 2. Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

2. HAVA KUVVETİ KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 28.8.2008 gün ve E:2008/2056, K:2008/885 sayıyla, sanıklara yüklenen eylemin Türk Ceza Kanununda düzenlenen suçu oluşturduğu, sanıklardan İ. F.'ın yargılama aşamasında terhis edildiği, bu nedenle 353 sayılı Yasa'nın 12. maddesi uyarınca sanıkları yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, 2. Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler; Ali Cengiz ÖZBEK, Ramazan ÖZKEPİR, Ahmet DURU, Bilgin AK, Y. Sezai KARAA, Turgut SÖNMEZ'in, katılımlarıyla yapılan 06.12.2010 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözü-münde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ'ın adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı İ.Bahadır ÜSTÜNEL'in davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun " Madununa suç yapmak için emir verenlerin cezası " başlığı altında düzenlenen 109. maddesinde,

"1-Rütbe veya makam ve memuriyetinin nüfuz ve salahiyetini suistimal ederek madununa bir suçun yapılmasını teklif eden, amir veya mafevk iki seneye kadar hapsolunur.

2-Suç yapılır veya yapılmağa teşebbüs edilirse faili asliye muayyen olan ceza, emir veren hakkında artırılarak hükmolunur";

T.C. Anayasa'sının 145. maddesinin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askeri mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişiler tarafından işlenen askeri suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, görevsizlik kararı veren askeri yargı yerince, sanıklara yüklenen eylemin Türk Ceza Kanununda düzenlenen suçu oluşturduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, olayın iddianamedeki tavsifi ile dosyadaki delillerden, olay sırasında Başçavuş olarak görevli sanık K. İ. Ç.'ın, askerlik hizmetini yapmakta olan sanık İ. F.'ı yanına çağırarak, verdiği telefon numarasına bombalı paket ihbarı yapması için talimat verdiği ve sanık İ. F.'ın da Hava Kuvvetleri Komutanlığı 5. Ana Jet Üs Komutanlığı'na ihbarda bulunduğu, sanık K. İ. Ç.'ın asker kişi olduğu, yüklenen bu eylemin Askeri Ceza Kanunu'nun 109. madde kapsamında; sanık İ. F.'a yüklenen suçun ise Türk Ceza Kanunu'nun 271. maddesinde düzenlenen "suç uydurma" eylemi kapsamında değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

353 Sayılı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Sanık İ. F.'a yüklenen eylemin Türk Ceza Kanunu'nda düzenlendiği, "askeri suç" kapsamında olmadığı ve Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı suçlardan bulunmadığı kuşkusuzdur. Dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden sanığın yargılama aşamasında terhis edildiği anlaşılmıştır.

353 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değişmeyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş bulunduğundan ve somut olayda sanık İ. F.'a yüklenen eylemin askeri suç olmadığı sonucuna varıldığından, 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca bu sanığı yargılama görevinin ise adli yargı yerine ait olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle, sanık K. İ. Ç. hakkında açılan davanın askeri yargı yerinde görülmesi ve 2. Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin bu sanık hakkında verdiği görevsizlik kararının; sanık İ. F. hakkında açılan davanın ise adli yargı yerinde görülmesi ve Merzifon Asliye Ceza Mahkemesi'nin bu sanık hakkında verdiği görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: 1-Sanık K. İ. Ç. hakkında açılan davanın çözümünde ASKERİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle 2. Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin bu sanık hakkında verdiği 28.8.2008 gün ve E:2008/2056, K:2008/885 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

2-Sanık İ. F. hakkında açılan davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Merzifon Asliye Ceza Mahkemesi'nin bu sanık hakkında verdiği 4.3.2008 gün ve E:2008/41, K:2008/51 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 06.12.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.